

“നിങ്ങൾ പറഞ്ഞതൊക്കെ ശരിയാണ്. സമ്മതിക്കുന്നു. പക്ഷേ, എനിക്ക് നിങ്ങളെപ്പോലെ ആവേശംകൊള്ളാൻ സാധ്യമല്ല.”

“അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളൊന്നും വായിച്ചിട്ടില്ല. അതാണു കാരണം.”

“അവൻ എഴുതിയതെല്ലാം ഞാൻ വായിച്ചിട്ടുണ്ട്. ചിലതു രണ്ടും മൂന്നും തവണ. പക്ഷേ, അതു ഞാൻ പരസ്യമായി സമ്മതിക്കുകയില്ല.”

“അതു കൊള്ളാമല്ലോ, സാരെ. വളരെ രസമായിരിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ തമ്മിൽ വിരോധമാണോ?”

“ഒരു വിരോധവുമില്ല. എന്നല്ല, വലിയ സ്നേഹവുമാണ്. ഞങ്ങൾ ഒരേ നാട്ടുകാരുടെ ഒരുമിച്ചു പഠിച്ചവരും ആണ്.”

“ശരിയോ? അതു ഞാൻ അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. പരിചയം കാരണം എന്നേ വിചാരിച്ചുള്ളൂ. അപ്പോൾ പണ്ടേ തുടങ്ങിയതാണ് അല്ലേ?”

“എന്തോന്നു തുടങ്ങാൻ? എന്റെ പാട്ടുനോക്കി ഞാൻ ജീവിക്കുന്നു. അവന്റെ പാട്ടിനു” അവനും.”

“എന്നാലും സാരെ, ഇത്ര പ്രസിദ്ധനും പ്രതിഭാശാലിയുമായ പഴയ കൂട്ടുകാരനെപ്പറ്റി അഭിമാനം തോന്നുന്നില്ലേ?”

“അത്ര വളരെ അഭിമാനിക്കാൻ എന്തിരിക്കുന്നു. അവന്റെത്രേ സമ്പാദ്യം എനിക്കുണ്ടു്.”

“അതു കിടക്കട്ടെ. അക്കാര്യമല്ലേല്ലോ നമ്മൾ പറയുന്നതു്.”

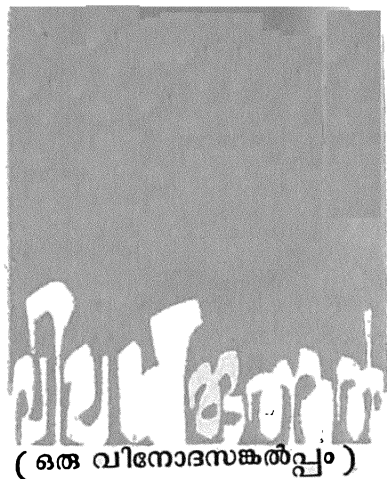
“കിടക്കട്ടെ, എന്നോ? കൊള്ളാം! അതിലല്ലെ ഈ പേരും പെരുമയുമെല്ലാം അവനാനും വന്നുനില്ക്കുന്നതു്. അവനെപ്പറ്റി പറയുമ്പോൾ എനിക്ക് അങ്ങിനെ മാത്രമേ മനസ്സമാധാനം കിട്ടുകയുള്ളു്.”

“സാരെ! അതോർത്തു് മനസ്സു പുണ്ണാക്കേണ്ട. ഞാനും ഒരു എഴുത്തുകാരനാണ്. ഇതുകേൾക്കേണ്ടെന്നും പണമുണ്ടാക്കാൻ പറുകയില്ല. ആധാരമെഴുത്താണ് ഇതിനേക്കാൾ എത്രയോ ആദായകരം. കവിതയെഴുതി പണം സമ്പാദിച്ചെന്നോ! കൊള്ളാം!”

“നിങ്ങൾ എന്തോ പറയുന്നു. എന്റെ അറിവു് അതല്ല. അവൻ എഴുതുന്നതു മുഴുവൻ തനിപ്പൊന്നായി മാറുവാൻ എന്നാണ്, എന്റെ പരിചയക്കാരെല്ലാം പറയുന്നതു്. ഓരോ കവിതയ്ക്കും 500 രൂപയെങ്കിലും കിട്ടുകില്ലേ? നല്ല നീണ്ട കവിതയാണെങ്കിൽ അതിന്റെ ഇരട്ടിയും.”

“അതിന്റെ കണക്കൊന്നും എനിക്ക് അറിഞ്ഞുകൂടാ. പണ്ടൊക്കെ അച്ചടിക്കുന്നതിനു് അങ്ങോട്ടു പണം കൊടുക്കണമായിരുന്നു എന്നാണ് പറയുന്നതു്. ഇനിപ്പോൾ അതിലു മാറിയിട്ടുണ്ടു്. കവിതയെഴുതിയാലും വല്ലതും കിട്ടും.”

“വല്ലതുമൊന്നുമല്ല. നിങ്ങൾക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. എഴുത്തുകാരനാണെന്നു പറഞ്ഞ

പ്പോൾ ഉള്ളുകളികൾ നിശ്ചയമുണ്ടെന്നു വിചാരിച്ചു. ഇല്ലെന്ന് ഇപ്പോൾ സ്പഷ്ടമായി. അവന്റെ കവിതകൾ എല്ലാ ദിക്കിലും കണ്ടുതുടങ്ങിയപ്പോൾ ഇതേക്കുറിച്ചുള്ള ആലോചനയാണ് എന്റെ മനസ്സിൽ ആദ്യമുണ്ടായതു്. ഞാൻ പരിചയക്കാരിൽ പലരോടും ചോദിച്ചു. അവരെല്ലാം പറഞ്ഞ നിരക്കുവച്ചാണ് ഞാൻ അവന്റെ സമ്പാദ്യം കണക്കാക്കിയതു്. കൂടെ വളർന്നവനെല്ലെ. അങ്ങനെ വിടരുതല്ലോ.”

“ഓഹോ! സാറു കറെ ഗവേഷണം നടത്തിയിരിക്കണമല്ലോ!”

“നടത്തി. നിങ്ങളാണെങ്കിലും നടത്തും. അല്ലെങ്കിൽ ഉറക്കം വരുമോ? വലിയ വെണ്ടയ്ക്കു അക്ഷരത്തിൽ അവന്റെ കവിത അച്ചടിച്ചുവരുമ്പോൾ ഞങ്ങൾ ആദ്യമൊന്നു് മറിച്ചു നോക്കും: എത്രയുണ്ടെന്നറിയാൻ. പിന്നെ മുഖത്തോട്ടുമുഖം നോക്കും. ആ നോട്ടത്തിൽ സകലതും അടങ്ങും. ഓരോരുത്തരുടെയും അടങ്കലും കിട്ടും:—

അഞ്ഞൂറു്!

അതുപോര. ആയിരമെങ്കിലും വരും.

അത്രയ്ക്കുണ്ടോ?

താനെന്തറിഞ്ഞു കുറുപ്പേ!

ശരി. 750-ൽ കുറയുകയില്ലെന്നു തീരുമാനിക്കാം. ഈ എസ്റ്റിമേറു് കഴിഞ്ഞതിനു ശേഷമാണ് വായന. ഓരോരുത്തരും മാറി മാറി കൊണ്ടുപോകും. എല്ലാവരുടെയും വായന കഴിഞ്ഞാൽ വീണ്ടും ഒരു ചർച്ചയുണ്ടു്.”

“അതു വേണമല്ലോ. കവിതയുടെ സൗന്ദര്യം ആസ്വദിക്കാനുള്ള ഏറ്റവും നല്ല മാർഗ്ഗമാണതു്.”

“സൗന്ദര്യവും മണ്ണാങ്കുടയും ഒന്നുമല്ല. ആദ്യത്തെ എസ്റ്റിമേറു് ശരിയായോ എന്നു കാര്യമാണ് ചർച്ച ചെയ്യുന്നതു്.”

“നമ്മളു് അന്നു പറഞ്ഞതു് അടിയോടെ തെറ്റി.

അതെന്താ?

അവൻ ഇതുവരെ എഴുതിയതിനെക്കാളൊക്കെ കേൾച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിന് രണ്ടായിരമെങ്കിലും മതിക്കണം.

എന്ത്! അതൊന്നുമില്ല കറുപ്പേ. ഇതെന്തൊന്നു ഭാഗ്യക്കുറിമോ?

ഭാഗ്യക്കുറിയൊന്നുമില്ല. പക്ഷേ, വായിച്ചാൽ ആരും ഇളകിപ്പോകും.

അത് ഞാനും സമ്മതിക്കുന്നു.

അതുകൊണ്ടാണ് ആയിരത്തിലും കവി ചെന്നെന്ന് ഞാൻ പറയുന്നത്.

ശരി. 1500 എന്ന തീരുമാനിക്കാം.

“ഇത് നല്ലൊരു സാഹിത്യസമാജമാണല്ലോ. ഇങ്ങനെ ഒരു നിരൂപണ സമ്പ്രദായം ഞാൻ ഇതുവരെ കേട്ടിട്ടില്ല.”

“എന്നാൽ ഇദ്ദേഹമെങ്കിലും കേൾക്കണം. ഇപ്പോഴത്തെ പുഴയുള്ള ‘റിപ്പബ്ലിക്’ എഡിറ്റോറിയൽ എത്തിയത് ഞങ്ങൾ വീണ്ടും അതു കൊണ്ടുപോയി വായിക്കും. ഇങ്ങനെ ഒരേ കവിതയെന്നു മൂന്നും നാലും തവണ വായിച്ചു അപസരങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്.”

“അങ്ങനെ വീണ്ടും വീണ്ടും വായിച്ചാൽ കവിത മാറ്റാതെയിപ്പോകുമല്ലോ. സാറിന് വല്ലതും തോന്നുമോ?”

“ഇല്ല. പക്ഷേ, കറുപ്പിന് നല്ല ഓർമ്മയുണ്ടാകും. അയാൾ അവൻ എഴുതിയ മുഴുവൻ കാണാപ്പാഠം ചൊല്ലും. അതുകൊണ്ട് ഒരു അക്കിടിയും പററി.”

“അതെന്ത്?”

“പറയാം. അയാളൊരിക്കൽ കേസിയനായോ വഴിക്ക് ഒരു യോഗത്തിന് ആളു കൂടുന്നതുകണ്ടു. അവന്റെ കവിതയെപ്പറ്റിയുള്ള സിമ്പോസിയമോ സെമിനാറോ ആയിരുന്നു. കൗതുകം തോന്നി, കേരളത്തിൽ കവിത കഴിഞ്ഞു. കിരീടം കൊടുത്തു. അദ്ദേഹം കറുപ്പിനെ. ഗ്രഹപ്പിഴയ്ക്ക് ഒരു പരിചയക്കാരൻ അയാളെ കാണാൻ ഇടയായി. കവിയുടെ സുഹൃത്തായ സഹപാഠിയുമാണെന്ന് പലരോടും പറഞ്ഞു. ഇതറിഞ്ഞപ്പോൾ ഭാരവാഹികൾ ആദരവോടെ ക്ഷണിച്ചു. അയാളെ മുൻപന്തിയിൽ ഇരുത്തി. ‘അയ്യോ, ഞാൻ ഇവിടെ ഒരു കേസിയൻ വന്നതാണ്. എനിക്ക് കവിതയും പ്രസംഗവും ഒന്നുമില്ല. നിങ്ങൾ പറയുന്ന ആളിന്റെ കൂടെ പഠിച്ചു എന്നതു സത്യമാണ്. പക്ഷേ, ആ വാദൻ എഴുതിയതൊന്നും ഞാൻ വായിച്ചിട്ടില്ല. ഞാൻ വളരെ ബദ്ധപ്പാടുള്ള മനുഷ്യനാണ്.’ എന്ന് കറുപ്പ് അടുത്തിരുന്നവരോടൊന്നും പറഞ്ഞു. ഞങ്ങൾ അങ്ങനെയെ പറയാൻ ഉള്ളൂ. ഞങ്ങളും കൂടി അവനെ വാഴ്ത്തി കേമനാക്കുന്നതെന്തിന്?”

“എന്തായാലും കറുപ്പിന് മീറ്റിംഗിൽ ഇരിക്കേണ്ടിവന്നു. ഇത്രയും ഉപചാരം കാണിച്ചപ്പോൾ ഇറങ്ങിപ്പോകുന്നത് ഭംഗിയല്ലല്ലോ. അതിനിടയ്ക്ക് ഒരു പ്രസംഗക്കാരൻ അവന്റെ ഒരു കവിത ഉദ്ധരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. രണ്ടുവരി ചൊല്ലിപ്പോൾ ബാക്കി തോന്നാതെ വാചാളിച്ചുനിൽക്കുമായി. പാവം കറുപ്പ് ആ സന്ദർഭത്തിൽ, അടുത്തിരുന്നവരോട്

അതുവരെ പറഞ്ഞതെല്ലാം മറന്ന്, സ്വസ്ഥമാക്കി എഴുന്നേറ്റുനിൽക്കുന്നത് അതിന്റെ ബാക്കിഭാഗം ചൊല്ലിക്കൊടുത്തു. സദസ്സ് കരളോഷം മുഴക്കി. വിചാരിച്ചാൽ വന്നുകേറിയെങ്കിലും ‘ഖ്യാതിയടിച്ചല്ലോ’ എന്നു നന്തോഷിച്ചു. ഇതേപ്പോൾ ചുറ്റുമുള്ളവർ അയാളുടെ നേർക്കു തിരിഞ്ഞു, ‘നിങ്ങളൊരു ഭയങ്കര കള്ളനാണല്ലോ. ഇതെന്തു മനഃസ്ഥിതി! മീറ്റിംഗ് കഴിയട്ടെ, ബാക്കി പറയാം’ എന്ന് ആക്ഷേപിച്ചു. കറുപ്പിനു ഭയമായി. പരിചയമില്ലാത്ത സ്ഥലം. കള്ളനാണെന്ന് തെളിയുകയും ചെയ്തു. എന്തുചെയ്യും! മീറ്റിംഗിന് കൊഴുപ്പുകൂടി. എല്ലാവരും പ്രസംഗങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധിച്ചിരിക്കുകയാണെന്നുകണ്ട സന്ദർഭത്തിൽ അയാൾ കനിഞ്ഞുനടന്ന് വെളിയിൽ ഇറങ്ങിക്കുറിച്ചു. ഞാൻ കവിത ചൊല്ലാൻ പറഞ്ഞാൽ അയാൾ വിരലുകൾ കൈകൾക്കു ‘ഹ്! ഹ്! നാണക്കേടായിപ്പോയി’ എന്ന മുഖവുരയോടുകൂടിയേ അതു ചെയ്യുകയുള്ളൂ.”

“ഇത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതയേക്കാളും രസകരമായിരിക്കുന്നു. എന്നാലും പണത്തിന്റെയും സമ്പാദ്യത്തിന്റെയും കാര്യമെല്ലാം കള്ളനാണ്, സാറേ. അദ്ദേഹം സമ്പാദിക്കട്ടെ, സമ്പാദിക്കാതിരിക്കട്ടെ, അതിന്റെ ഗുണവും ദോഷവും ഒന്നും നാം അനുഭവിക്കേണ്ടല്ലോ. നമുക്ക് അത്ഭുതകരമായ ആ കവനകലാവൈഭവത്തെപ്പറ്റി സംസാരിക്കാം. അതൊരു മഹാസിദ്ധിയല്ലേ? നമ്മുടെ ഭാഷയ്ക്കും സംസ്കാരത്തിനും വിലയിരുത്തുന്ന അനുഗ്രഹം!”

“നിങ്ങളെന്നെ ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടില്ലാത്തവനിരിക്കുകയാണോ. അവന്റെ ഏജൻസി വല്ലതും എടുത്തിട്ടുണ്ടോ? ഞങ്ങളുവനെ വിചിത്രത്തിൽ, ഞങ്ങളുടെ നിലവാരത്തിൽ കെട്ടിനിർത്താൻ നോക്കുമ്പോൾ നിങ്ങളെന്തിന് ഇവിടെവെച്ച് അവനെ വാഴ്ത്താൻ ശ്രമിക്കുന്നു. ഞങ്ങൾക്കൊക്കെ അറിഞ്ഞുകൂടാത്ത അവതാരപുരുഷനാണെന്നുതന്നെ വിചാരിക്കാം?”

“എന്തിനാണു സാറേ, ഇത്രവളരെ അരിശപ്പെടുന്നത്?”

“പറയാം. മനുഷ്യരുടെ ഇടയ്ക്ക് സമത്വം നിലവിൽ വന്നിരിക്കുന്ന കാലമാണിത്. ആരും ആരേക്കാളും കേമനല്ല. കവിതയെഴുതിയാലും ശരി. സിനിമാതാരമായാലും ശരി. കൂടുതൽ സമ്പാദിക്കുകയില്ലെന്ന് ഉറപ്പുതരാമെങ്കിൽ അവനെയും ബഹുമാനിക്കാം. ആർക്കു ചേർ! പക്ഷേ, അവന്റെ കാര്യം അങ്ങനെയല്ലെന്നാണ് ഞങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നതു്. ഈ ലോകത്തിൽ ആകെ ഉള്ള സമ്പത്തിന് കണക്കുണ്ടു്. അത് ചിലതൊന്നും കൈയടക്കിയാൽ മറ്റുള്ളവർക്ക് അത്രത്തോളം കാര്യം. ആ ചിന്തപോലും സഹിക്കാൻ സാധ്യമല്ല. അങ്ങനെയുള്ള ദ്രോഹത്തിന് ഞങ്ങൾ കൂട്ടിനില്ക്കുകയില്ല. ഇതാണ് കാര്യം. മനസ്സിലാക്കോ?”